



**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Quæ dicatur potentia ordinata, & quæ absoluta. c. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

ipsius Dei. Atque hoc pacto Deus necessario quoad specificationem operatur, quia nihil producere potest, quod non debeat suam bonitatem. Altera necessitas iustitiae est quoad exercitium; quia scilicet ita operatur aliquis, ut non operari non possit. Nulla autem necessitate iustitiae hoc modo operatur deus, si iustitia sumatur solum pro concordantia, ut supra explicatum est: quia potest deus multa non producere, quae si producerentur, decerent diuinam bonitatem. Si vero iustitia dicatur debitum, quo deus teneatur aliquid facere, quandoque operatur ex iustitia necessario quoad exercitium, quia aliquid promissit, & iuxta promissionem ita debet facere.

Obseruandum tamen est, praedictos doctores non admittere huiusmodi debitum in deo, quo ipse dicatur alteri quidquam debere, etiam si illi promissit, sed quo sibi tantum debitor dicatur. Ego tamen existimo, deum verbo suo non solum constitui sibi, sed etiam alteri debitorem; ut 1. 2. q. 1. 4. art. 3. latius ostendam, ubi etiam explicabo mentem S. Th. Ad iungunt vero praedicti doctores, exceptio purando, veram esse hanc propositionem, *Deus potest facere aliquid, quod non est iustum*, si illud iustum referatur ad tempus praesens: nunc enim multa non sunt actus iusti, quia non sunt à deo ordinata, quae tamen fieri possunt ab eo. Si vero iustum non referatur ad tempus praesens, dicendum est, nihil fieri posse à deo, quod non sit iustum, hoc est, quod si faceret, non esset iustum.

CAPVT II.

Quae dicatur potentia ordinata, & quae absoluta.

Alterum notandum pro explicatione status huius questionis est, quid nomine potentiae absoluta, & ordinatae intelligere debeamus. Cum enim quærimus, an possit deus aliqua facere, quae non facit, si sit sermo de potentia ordinata, aliter respondendum est, quam de potentia absoluta. Scholastici autem vane hos terminos interpretantur.

S. Th. in hoc art. ad 1. & 3. con. gen. c. 98. vocat potentiam Dei ordinatam, quatenus exequitur iuste voluntatis imperium, & eo determinatur: at absolutam appellat, quae ei conuenit secundum se, nec voluntatis imperio determinatur, & ideo absoluta dicitur, quia à voluntatis determinatione soluta est. Quare potentia ordinata deus dicitur facere posse, quae supposito decreto voluntatis suae tantum facere potest absoluta vero, quae potentia sua secundum se non alligata decreto facere possit. Quocirca si aliquem decedentem in peccato mortali deus decreuisset ex inferno erueri, & in regnum colorum transferre, diceretur, illud potuisse facere non solum potentia absoluta, sed etiam ordinata, quia faceret potentia determinata decreto voluntatis suae.

Sed scatur in 1. dist. 44. q. 1. cui consentit Maior in 1. dist. 43. q. 1. in principio utramque potentiam aliter intelligit: asserit enim ordinatam potentiam, & absolutam referri ad legem latam ab ipso deo, ita, ut ordinata sit, quae per legem determinata est, & alligata: absoluta vero quae non sequitur legem, sed ab ea soluta est. Quare si deus decreuisset aliquem nunc ex inferno liberare, diceretur in sententia Scoti facere illud secundum potentiam abso-

CAPVT II. & III.

703

lutam à lege sua communi, non secundum ordinatam; cum tamen in opinione doctoris sancti opposito modo esset dicendum: quia iuxta illum diceretur facere potentia ordinata, hoc est, determinata per decretum, & imperium voluntatis suae.

Ego vero existimo cum distinctione loquendum esse: nam ubi lex à deo promulgata esset, qualis est illa, decedens in peccato mortali perpetua poena puniendus est; potentia ordinata diceretur illa, quae per legem illam, & iuxta illam determinata est: absoluta vero, quae illi non est alligata, sed praeter, aut contra illam operatur. In his vero rebus, circa quas deus nullam legem hominibus promulgauit, ordinata potentia erit illa, quae decreto voluntatis Dei determinata est: at vero absoluta, quae ex se consideratur non alligata, nec directam definitionem, & decreto ipsius. Quocirca, si deus nunc liberaret ludam de penis inferni, quia ita decreuisset, diceretur facere potentia absoluta priori modo, hoc est, absoluta à lege, quam contra damnatos in vniuersum promulgauit: quo etiam modo dicitur praeseruasse virginem à peccato originali, quia praeter legem communiter latam id fecit. Si vero nunc nouam stellam crearet, vel circa cursum colorum aliquid praeter communem ordinem, quae hactenus coeli seruauerunt, faceret; ea diceretur facere potentia ordinata, non absoluta; ordinata inquam, hoc est, determinata per imperium voluntatis suae & ita utraque opinio ex parte locum habere potest.

Ceterum obseruandum est potentiam, quam diximus ordinatam, non esse dicendum ordinari, ut recentiores communiter vocant. Tum quia antiqui Theologi ordinatam solum appellauerunt; tum quia licet ea quae deus communiter facit, dicatur ordinarie facere, non tamen dicitur posse ordinarie, neque eius potentia ordinaria nuncupatur. His igitur suppositis, questio proposita intelligenda est de potentia absoluta utroque modo, an scilicet possit deus facere aliqua, quae non fecit, seclusa lege, & decreto voluntatis suae.

CAPVT III.

Deum posse facere plura, quam facit, fide Catholica certum est.

Error fuit Petri Abailardi ut refert Waldensis Error Abailardi. 1. lib. 1. art. 1. c. 10. quem postea sequutus fuit Ioannes Wicleff. sicut idem auctor testatur, non posse deum aliquid facere praeter ea, quae fecit, aut facturus est, ita Waldensis ait. Bern. retulisse hunc errorem in textu verborum Abailardi c. 3. Allegat etiam Bern. ep. 190. ubi Bern. inter errores Abailardi recitet, quod patri omnipotentia, filio semipotentia, spiritui sancto nulli potentia dederit. Ex quo sane quo pacto hic error colligatur, ego non video. Eiusdem erroris suppresso nomine auctoris mentionem faciunt Hugo de S. Vict. lib. 1. de Sacram. p. 1. c. 6. & Magister in 1. d. 43. quem Waldensis eo. c. 3. & sequentibus multis patrum testimoniis cofutatur. Legatur Aug. epist. 3. & lib. de spiritu, & lib. c. 1. & lib. 9. de Gen. ad literam c. 29. & lib. 4. c. 4. Refellitur etiam testimonio illo Matthaei 26. An non possum rogare patrem, & c. & d. debet mihi modo plusquam 11. legiones Angelorum? & Marci. 14. Abba pater omnipotens posuisti, & c. transfer calicem hunc à me. Denique hic error cum reliquis eiusdem Abailardi damnatus est in Concilio Senonensi, ubi Abailardus respicit, & ad maiorem frugem conuerius, cum monachis N n n 4 quibus-

Utraque cum distinctione approbatur.

Bernard.

Hugo.

Magist.

Aug.

Auctoritate

reueitur

prim.

Matth. 26

6

Marci. 14.

Conci. Sen.